

Sygn. akt III KK 54/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 marca 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Józef Szewczyk (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Michał Laskowski

SSN Kazimierz Klugiewicz

Protokolant Jolanta Włostowska

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

w sprawie **E. Ż.**

skazanego z art. 65 § 2 i 4 k.k.s.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 24 marca 2015 r.,

kasacji, wniesionej przez Prokuratora Generalnego na korzyść skazanego
od wyroku Sądu Okręgowego w O.

z dnia 15 października 2014 r.,

utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w O.

z dnia 18 czerwca 2014 r.,

**I. uchyla zaskarżony wyrok i utrzymany nim w mocy wyrok
Sądu Rejonowego w O. i uniewinnia E. Ż. od popełnienia
zarzucanego mu czynu;**

II. kosztami procesu w sprawie obciąża Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 18 czerwca 2014 r., Sąd Rejonowy w O. uznał oskarżonego
E. Ż. za winnego tego, że nie później niż w dniu 7 maja 2013 r. w miejscowości W.

nabył, od PHU E. N. wyroby akcyzowe, bez uprzedniego oznaczenia znakami skarbowymi akcyzy, w postaci krajanki tytoniowej w ilości 4,0 kg, przesłanej przesyłką pocztową o nr 87780823 i ujawnionej w dniu 8 maja 2013 r. w sortowni przesyłek kurierskich O. sp. z o.o., o którym to towarze na podstawie towarzyszących okoliczności powinien i mógł przypuszczać, że stanowi przedmiot czynu zabronionego określonego w art. 63 § 7 k.k.s., od którego to towaru należny był podatek akcyzowy w wysokości 2.518,00 zł, tj. wykroczenia skarbowego z art. 65 § 2 i 4 k.k.s. i za to skazał go na karę grzywny w kwocie 500 złotych.

Od powyższego wyroku apelację złożył oskarżony E. Ż., zarzucając:

1. naruszenie prawa materialnego, tj. art. 65 § 2 i 4 k.k.s. w zw. z art. 63 § 7 k.k.s. poprzez przyjęcie, że w stanie faktycznym sprawy oskarżonemu należy przypisać winę;
2. naruszenie prawa procesowego mające wpływ na wynik sprawy przez dowolną ocenę zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, zwłaszcza z pominięciem ustaleń istotnych dla ustalenia braku winy oskarżonego;
3. nie rozpoznanie istoty sprawy.

Autor w apelacji wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku oraz uniewinnienie oskarżonego.

Wyrokiem z dnia 15 października 2014 r. Sąd Okręgowy w O., zaskarżony wyrok utrzymał w mocy, uznając apelację za oczywiście bezzasadną.

Od powyższego wyroku kasację na korzyść E. Ż. wniósł Prokurator Generalny, który na podstawie art. 113 § 1 k.k.s. w zw. z art. 523 § 1 i 4 k.p.k., art. 526 § 1 k.p.k. oraz art. 537 § 1 i 2 k.p.k., zarzucił rażące i mające istotny wpływ na treść orzeczenia naruszenie przepisów prawa materialnego, a mianowicie art. 65 § 2 i 4 k.k.s., polegające na wyrażeniu błędnego poglądu, iż do przyjęcia „nabycia” będącego formą sprawczą nieumyślnego paserstwa akcyzowego zastosowanie mają art. 155 k.c., art. 348 k.c. i art. 544 k.c. dotyczące przeniesienia własności i posiadania rzeczy, a w konsekwencji uznanie, że do nabycia przez oskarżonego E. Ż. zamówionego tytoniu doszło z chwilą wydania go przez zbywcę przewoźnikowi, a okoliczność, że oskarżony nie zetknął się z zamówionym towarem nie oznacza, iż nie nabył on nad nim stosowanego władztwa, podczas gdy użyte w art. 65 § 1 i 2 k.k.s. pojęcie „nabywa” powinno być rozumiane zgodnie z jego znaczeniem w

języku ogólnym, obejmując swoim zakresem każde uzyskanie przez sprawcę faktycznego władztwa nad wyrobami akcyzowymi wymienionymi w tym przepisie.

Autor kasacji wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku oraz utrzymanego nim w mocy wyroku Sądu Rejonowego i uniewinnienie oskarżonego E. Ż. od popełnienia zarzuconego mu czynu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja jest oczywiście zasadna.

Zgodnie z brzmieniem art. 65 § 2 k.k.s. karze w nim określonej podlega ten, kto nabywa, przechowuje, przewozi, przesyła lub przenosi wyroby akcyzowe, o których na podstawie towarzyszących okoliczności powinien i może przypuszczać, że stanowią one przedmiot czynu zabronionego określonego w art. 63, art. 64 lub art. 73 k.k.s., lub pomaga w ich zbyciu albo te wyroby akcyzowe przyjmuje lub pomaga w ich ukryciu. Przy czym ustawodawca nie zdefiniował ani w przytoczonym przepisie, ani w pozostałych uregulowaniach Kodeksu karnego oraz Kodeksu karnego skarbowego pojęcia "nabywa". W orzecnictwie Sądu Najwyższego oraz w doktrynie prawa karnego uznaje się jednak, że „nabycie” w rozumieniu tego przepisu wyrobów akcyzowych powinno być rozumiane zgodnie z jego znaczeniem w języku ogólnym i obejmować swoim zakresem uzyskanie przez sprawcę, w oparciu o porozumienie stron, faktycznego i pełnego władztwa nad tymi wyrobami, najczęściej połączonego z przekazaniem ich posiadania. Podnieść przy tym należy, że użytemu w Kodeksie karnym skarbowym pojęciu "nabycia" należy nadawać znaczenie swoiste, właściwe dla tej dziedziny prawa, nie zaś znaczenie tożsame, z tym które nadaje się mu na gruncie prawa cywilnego. Zatem do "nabycia wyrobów akcyzowych" w rozumieniu art. 65 k.k.s. nie dojdzie w drodze samego tylko konsensusu między nabywcą, a zbywcą. Warunkiem koniecznym skutecznego dokonania tego przestępstwa jest bowiem przeniesienia posiadania rzeczy. Dokonane pomiędzy stronami uzgodnienie może zaś być uznane jedynie za usiłowanie popełnienia przestępstwa, czy wykroczenia (por. R. Kubacki, A. Bartosiewicz, Kodeks karny skarbowy. Przestępstwa i wykroczenia podatkowe oraz dewizowe. Komentarz do art. 65 k.k.s., Warszawa 2010, Legalis; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 30 października 2014 r., I KZP 23/14, LEX nr 1551289,

postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 lutego 2013 r., III KK 158/12, OSNKW 2013/5/45).

Odnosząc powyższe rozważania natury ogólnej do realiów rozpoznawanej sprawy zważyć należy, że zamówiona przez E. Ż. za pomocą internetu przesyłka o nr 87780823, zawierająca krajankę tytoniową nieoznaczoną znakami skarbowymi akcyzy, została ujawniona w sortowni przesyłek kurierskich O. Sp. z o.o. i wskutek zatrzymania przez funkcjonariuszy Służby Celnej nigdy nie została dostarczona do adresata. Jak zatem trafnie zauważa skarżący, skazany E. Ż. nigdy nie uzyskał faktycznego władztwa nad zamówionym przez siebie towarem. W konsekwencji działanie skazanego nie było „nabyciem” przez niego wyrobów akcyzowych w rozumieniu art. 65 § 2 i 4 k.k.s. i nie stanowiło realizacji znamion tego wykroczenia.

Przypisanie zatem E. Ż. przez Sąd Rejonowy, a następnie Sąd Okręgowy, popełnienia czynu określonego w art. 65 § 2 i 4 k.k.s. nastąpiło z rażącą obrazą tego przepisu, która miała istotny wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia.

Działanie skazanego polegające na zawarciu przezeń umowy sprzedaży wyrobu akcyzowego, o którym to towarze powinien i mógł przypuszczać, że stanowi przedmiot czynu zabronionego, mogło być rozpatrywane wyłącznie w kategoriach usiłowania popełnienia wykroczenia skarbowego z art. 65 § 2 i 4 k.k.s., jednakże zgodnie z treścią art. 21 § 1 k.k.s. czyn ten nie jest karalny.

Z powyższych powodów Sąd Najwyższy uchylił zaskarżony wyrok Sądu Okręgowego oraz poprzedzający go wyrok Sądu Rejonowego i uniewinnił oskarżonego E. Ż. od popełnienia zarzucanego mu czynu.

Orzeczenie następcze w postaci uniewinnienia od popełnienia zarzucanego czynu może zapaść w postępowaniu kasacyjnym wówczas, gdy „skazanie jest oczywiście niesłuszne”. W judykaturze trafnie i konsekwentnie wskazuje się, że każde skazanie za czyn, który nie zawiera znamion czynu zabronionego, a więc w sytuacji obligującej w aktualnym stanie prawnym do uniewinnienia (art. 414 § 1 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 2 k.p.k.), musi być uznane za oczywiście niesłuszne w rozumieniu art. 537 § 2 k.p.k.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 632 pkt 2 k.p.k. i art. 638 k.p.k.

